

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

Boek

Een aantrekkelijk evangelie – naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

Auteur: Tim Keller

<https://www.ichthusboekhandel.nl/9789051945997/keller-tim/een-aantrekkelijk-evangelie/>

Inleiding

Tot voor kort was het voor mensen vaak nog wel denkbaar om naar de kerk te gaan. Maar vandaag is dat niet meer zo. Het is voor velen volstrekt ondenkbaar dat ze ook naar de kerk zouden gaan. Tot voor kort kon je bij het delen van het evangelie nog uitgaan van een gemeenschappelijke basis. Maar vandaag is dat niet meer zo. Mensen hebben niet het geringste idee van God of Bijbel. Hoe brengen we het evangelie in zo'n tijd?

Een boek dat ons leert om echt intensief na te denken over de rol van de kerk in ons land.

Het christendom neemt in het Westen af. Kerken in de Verenigde Staten, Canada, Australië en Europa sluiten hun deuren in een versneld tempo. Hoe moet de kerk reageren?

In dit korte maar veelomvattende manifest betoogt Tim Keller, voorganger in New York en bestsellerauteur, dat deze achteruitgang ons ertoe zou moeten aanzetten om de missie van de kerk van de grond af te heroverwegen. Met de vroege kerk als gids moeten we als kerken en individuele christenen goed naar onszelf, onze cultuur én naar de Schrift kijken om te komen tot een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur, waarin het evangelie weer aantrekkelijk en geloofwaardig wordt voor een nieuwe generatie.

Daarover gaat dit belangrijke boek van Tim Keller. In een uitgebreid nawoord bespreken de Amsterdamse kerkpioniers Tim Vreugdenhil en Jurjen ten Brinke hoe de ideeën van Keller in de Nederlandse situatie tot bloei kunnen komen. Ze doen dat in de vorm van een wederzijds interview.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Hoe bereiken we het westen weer
Hoofdstuk 2	Christelijke cultuurkritiek
Hoofdstuk 3	Een sociale visie die in geen enkel hokje past
Hoofdstuk 4	Vijf opgaven
Hoofdstuk 5	Tegen-catechese in een digitale tijd
Hoofdstuk 6	Trouwe christelijke aanwezigheid in het publieke domein
Hoofdstuk 7	Genade, daar gaat het om
Ten slotte	Bemoedigingen

Weergave per hoofdstuk

Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 1 Hoe bereiken we het westen weer
	<ul style="list-style-type: none">✓ De belangrijkste problemen bij een ontmoeting met de cultuur zijn in de loop van de eeuwen weinig veranderd; menselijke hoogmoed, syncretisme (verleiding van culturele afgoden) en een unieke uitdaging van onze cultuur die niet zozeer niet-christelijk is, maar postchristelijk (8)✓ De laatmoderne cultuur is de eerste cultuur die de 'heilige orde' verwerpt. In naam van persoonlijke vrijheid stelt de hedendaagse samenleving dat er

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<p>geen transcendente werkelijkheid is waar we ons aan moeten onderwerpen. We kiezen onze eigen waarden en scheppen onze eigen betekenis in ons leven. We mogen nooit zeggen dat er een absolute morele wet is, laat staan een heilige orde die voor iedereen geldt (9)</p> <ul style="list-style-type: none">✓ De kerk in het Westen heeft nog niet eerder gestaan voor de vraag hoe je het evangelie brengt aan mensen die elk gevoel van zonde of transcendentie missen, die geen traditionele religieuze infrastructuur hebben zoals een geloof in een Hoogste Wezen of een leven na de dood (10)✓ In een digitale cultuur is het heel moeilijk om mensen geestelijk te vormen. Met onze traditionele methoden voor Bijbelse en geestelijke vorming redden we het niet meer in de strijd tegen de 24/7 digitale technologie die ons gedurende de rest van de week omringt (11)✓ Verder is er de uitdaging van de politieke polarisatie in een verdeelde cultuur; een van de bittere vruchten van de secularisatie (11)✓ De ene kant maakt een afgod van persoonlijke vrijheid, de andere van ras en volk, bloed en bodem. Beiden zijn ze seculier. De transcendente God ontbreekt en een geschapen, aardse werkelijkheid wordt vergoddelijkt. Het grote gevaar is dat kerken in deze polarisatie verstrekt raken en ingelijfd worden bij rechtse of linkse coalities (12)✓ De drie genoemde uitdagingen moeten voortvarend en doelbewust aangepakt worden. Christelijke leiders moeten er de tijd voor nemen en al hun gaven ervoor inzetten om strategieën te ontwikkelen die deze barrières voor groei van het evangelie in onze tijd kunnen slechten.. We moeten de kerk vormgeven en mensen tot christenen maken in een compleet andere cultuur (13)✓ Een missionaire ontmoeting is geen terugtrekkingsstrategie of assimilatiestrategie, maar wil verbinding maken met en tegelijk kritiek leveren op de mensen om hen heen en hen zo tot bekering brengen. Ze bevestigt vaak en dient altijd haar naasten en ze roept zeker ook mensen tot bekering en verandering (14)
Hoofdstuk 2	Hoofdstuk 2 – Christelijke cultuurkritiek <ul style="list-style-type: none">✓ De missionaire ontmoeting met de westerse cultuur kent een zestal basiselementen. Voordat we het evangelie kunnen overbrengen aan een cultuur zullen we eerst die cultuur moeten analyseren aan de hand van het evangelie (15)✓ 1> Vandaag zou een christelijke cultuurkritiek op een zinvolle manier kunnen beginnen met vragen te stellen bij de pretentie dat onze cultuur neutraal, objectief en universeel is. Daarmee zou de laatmoderne geseclariseerde wereldbeschouwing publiek ter discussie komen te staan (16)✓ Een christelijke cultuurkritiek moet beginnen met het aan de kaak stellen van de meest wezenlijke lacunes van onze cultuur en laten zien dat ze helemaal niet aansluiten bij de menselijke natuur. Daarna kan een christelijke cultuurtheorie wijzen op de schoonheid en waarheid van het evangelie als een tegenverhaal dat pas werkelijke vervulling biedt (17)✓ Gedurende 1000 jaar was de bediening van de westerse kerk gestoeld op een sociale werkelijkheid waarbij mensen kwamen, voorbereid en gunstig gestemd, zodat we alleen nog maar onze gedegen Bijbelse preken hoefden te houden. Dat is echter steeds minder het geval. We moeten nieuwe en overtuigende manieren vinden om het evangelie te delen met onze generatie. Deze bevat een aantal elementen (18)

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ <u>Aandacht.</u> De grootste uitdaging voor vandaag is het stimuleren van christenen om bewust missionair te leven in hun dagelijkse contacten en relaties (aandacht) (18). Daarbij moeten we ervan uit kunnen gaan dat christenen genoeg van de Bijbel en van hun geloof afweten om zulke gesprekken met anderen aan te kunnen gaan. Maar het veronderstelt ook dat gelovigen veel relaties met niet-christenen hebben (19) ✓ <u>Aantrekkingskracht.</u> Wanneer we niet-christenen willen helpen om onder ogen te zien dat ze een probleem hebben waar ze van verlost moeten worden, dan zullen we hun antwoorden moeten bevragen nog voor we toekomen aan de traditionele apologetische methode van hun vragen; hun bezwaren tegen het christelijk geloof (19). Met hun antwoorden doelen we op de praktische antwoorden op de grote vragen waar niemand zonder kan (betekenis, bevrediging, vrijheid, identiteit, vergeving, oplossing voor morele dilemma's, hoop voor de toekomst) (20) ✓ <u>Bewijsvoering.</u> Het blijft zeker nodig om de traditionele bezwaren tegen het christelijk geloof te ontzenuwen en om de vragen van mensen te beantwoorden. Maar in onze tijd stellen niet-christenen vooral vragen over hoe de kerk is omgegaan met zaken als slavernij, de onderdrukking van vrouwen en het uitsluiten van homo's en transgenders (21) ✓ <u>Overtuiging.</u> We moeten het evangelie ook uitleggen op een manier die overtuigend is en de laatmoderne mens aanspreekt. Een presentatie van het evangelie moet altijd twee punten: het slechte nieuws én het goede nieuws (21,22) <p>Al deze vier elementen van evangelieverkondiging zullen in onze tijd opnieuw doordacht moeten worden. Aandacht en aantrekkingskracht zullen christenen vooral tot stand moeten brengen in hun persoonlijke relaties. Dat betekent dat christenen diepgaande relaties moeten gaangaan met niet-christenen (23). Kerken moeten een groot aantal verschillende plekken creëren waar mensen die meer over het geloof willen weten door de stadië van 'aantrekkingskracht', 'bewijsvoering' en 'overtuiging' heen geholpen worden. Debatten, onderwijs, prediking, dialogen, gesprekken, in kleine groepen of in massabijeenkomsten, in kerkdiensten, verhalen en kunst (24)</p>
Hoofdstuk 3	<p>Hoofdstuk 3 Een sociale visie die in geen enkel hokje past</p> <p>De christelijke sociale opstelling van de vroege kerk was destijds (en is nog steeds) in geen enkele categorie onder te brengen. Er waren op zijn minst vijf elementen die de sociale visie van de vroeg kerk kenmerkten (25)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1). De christelijke religieuze identiteit was ronduit schokkend voor heidenen. Christenen geloofden dat er één ware God was en dat iedereen in Hem moest geloven. Dat betekende niet alleen dat je geloof los stond van je ras, maar het verbond je aan alle anderen christenen in een band die dieper ging dan welke andere verbintenis dan ook (Hand. 13:1-3 en Ef. 2:11-22) (26) ✓ 2). Niemand voelde zich verplicht om voor <i>alle</i> armen te zorgen en al helemaal niet voor barbaren, maar de eerste christenen waren begaan met het lot van allen die in nood waren (Lucas 10:25-37) (26)

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 3). De vroege christenen vielen op omdat ze als je ze aanviel of doodde, er geen vergeldingsacties werden georganiseerd. De christelijke leer over vergeving schiep een gemeenschap van bruggenbouwers die vredelievend waren en verzoening brachten (1 Petr. 2:11-12 en 21-23) (27) ✓ 4). Christenen verzetten zich vierkant tegen zowel abortus als kindermoord. Ze namen kinderen in huis die buiten de deur waren gezet om te sterven, of om op te worden gehaald door slavenhandelaars. De vroeg kerk maakte geen onderscheid in de waarde van mensen (27) ✓ 5). De revolutionaire christelijke leer maakte seks en huwelijk los van de sociale orde en koppelde ze aan de kosmische orde, aan Gods reddende liefde en verlossing. Dit was een aantrekkelijke visie op wat seks is. Het ontnam mannen en de hogere klassen een belangrijk deel van hun macht. Het christelijke geloof oefende een grote aantrekkingskracht uit op vrouwen, die het ervoeren als een godsdienst van gelijkheid en kracht (28) <p>De hierboven genoemde vijf elementen kenmerkten de vroege kerk, omdat de christenen zich wilden onderwerpen aan het gezag van de Bijbel.</p>
Hoofdstuk 4	Hoofdstuk 4 – Vijf opgaven
	<p>Om de geest van de vroeg kerk in de laatmoderne tijd na te volgen moet een christelijk-sociale visie vandaag het volgende inhouden (29)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <u>1). Multiraciaal en multi-etnisch</u> In het algemeen is het zowel theologisch gerechtvaardigd (Efeziërs 2) als missionair effectief om in onze westerse cultuur, zeker in de grote steden, zo multi-etnisch mogelijk te zijn, en om te leren van en in verbinding te staan met de multiraciale wereldkerk (29). Bij alle verdeeldheid in de wereld zou dat een helder getuigenis zijn van de kracht van het evangelie (30) ✓ <u>2). Inzet voor de armen en voor gerechtigheid</u> Het is voor kerken belangrijk om de verhouding tussen woord en daad (evangelieverkondiging en gerechtigheid) goed te krijgen. Gerechtigheid najagen mogen we nooit achterwege laten. De Bijbelse visie op gerechtigheid is uniek in de wijze waarop die zich inzet voor gelijkwaardigheid en eerlijkheid; specifieke, praktische aandacht en zorg voor de machtelozen en een radicale gulheid. Wat de Bijbel zegt over omgaan met rijkdom, de oorzaken van armoede en onze motivatie om gerechtigheid na te streven, steekt nadrukkelijk af tegen de ideeën van onze tijd (30,31). Zo kunnen we het evangelie krachtig naar voren brengen <p><u>3). Pionieren in beleefdheid, vredelievendheid en bruggen bouwen</u> Er is veel ideologische verdeeldheid. Onze publieke omgang met elkaar moedigt een rustige en geduldige uitwisseling van ideeën zeker niet aan. Wanneer we in gesprek zijn met mensen met wie we fundamenteel van mening verschillen zijn deze specifieke eigenschappen en methoden van belang (31)</p> <ul style="list-style-type: none"> -) beleefdheid betekent nederigheid (erkenning dat je niet alles kunt bewijzen en het besef dat ieders standpunt is gebaseerd op onbewijsbare geloofsveronderstellingen over mens en werkelijkheid) -) Beleefdheid betekent geduld (tijd om te luisteren, begrijpen en

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<p>inlevingsvermogen te tonen)</p> <p>-) Beleefdheid betekent tolerantie (Respect voor iemand die naar Gods beeld is geschapen)</p> <p>-) Beleefdheid betekent: geen zelfingenomenheid (het evangelie zegt ons dat wij zelf ook onrecht doen) (32)</p> <p>4). <u>Krachtig pro-life</u></p> <p>De leer dat de mens naar Gods beeld geschapen betekent dat abortus zonde is. Maar het pro-life standpunt van de vroege kerk was niet alleen maar een politieke stellingname. Men zette zich volledig in voor de levens van ongewenste kinderen. De kerk van vandaag moet een pro-life politiek standpunt niet losmaken van een offervaardige, praktische ondersteuning van kinderen, vrouwen, singles en gezinnen (1 Tim. 5) (32,33)</p> <p>✓ 5). <u>Seksuele tegencultuur</u></p> <p>De christelijke kijk op seks staat mensen vooral tegen als het gaat om persoonlijkheid en identiteit. In de vroege kerk was de christelijke seksuele ethiek een regelrechte revolutie. Die introduceerde namelijk het idee van wederzijdse toestemming bij seks en maakte seks tot iets wat niet om zelfvervulling draait, maar om het scheppen van een blijvende gemeenschap die een weerspiegeling vormt van Gods relatie met ons. In de seksuele logica van de moderne cultuur gaat het om zelfvervulling en zelfverwezenlijking. Mensen worden juist ontmenselijkt en tot object gemaakt. Seks wordt een consumptieartikel in plaats van een middel om een band of verbond te onderhouden. Deze benadering van seks pakt slecht uit voor vrouwen (#MeToo). De kerk zou een seksuele tegencultuur moeten vormen (34)</p>
Hoofdstuk 5	<p>Hoofdstuk 5 - Tegen-catechese in een digitale tijd</p> <p>We hebben catechese maar ook tegen-catechese nodig. We moeten de Bijbel gebruiken om de overtuigingen van onze cultuur te ontzenuwen en om antwoord te geven op de vragen van het menselijk hart waar de cultuur geen antwoord op heeft. Met de term 'catechese' verwijst Keller naar de manier waarop de kerk gewoon was christenen te onderwijzen en te vormen in de Bijbel en de christelijke leer, als tegenwicht tegen de opvattingen van de wereld.</p> <p>Feit is dat we bijna helemaal gestopt zijn met catechese zoals het vroeger gebeurde. Als gevolg daarvan zijn we drie dingen over geestelijke vorming uit het oog verloren (37)</p> <p>✓ 1). <u>Catechese was altijd al tegen-catechese</u></p> <p>Tijdens de Reformatie was er een explosie aan catechese. De protestantse catechismussen richtten hun catechetische pijlen op de catechese van de katholieken. Daarmee waren het meteen ook heel effectieve tegen-catechismussen. Het probleem is nu dat – hoe onmisbaar de beste catechismussen van toen ook zijn – zij voor vandaag toch niet meer volstaan. Niet het katholicisme is nu de belangrijkste concurrent voor het protestantse christendom, maar westers secularisme. Onze geseculariseerde tijd heeft een uitgesproken eigen catechismus nodig, die niet alleen volkomen Bijbels verantwoord is, maar de waarheid ook op een manier presenteert die de seculiere alternatieven onschadelijk maakt en de leidende opvattingen van onze samenleving onderuithaalt (38)</p>

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

- ✓ Het gesecculariseerde verhaal bevat overtuigingen over de werkelijkheid uit die door bijna alle culturele instellingen aanprezen worden als voor iedereen vanzelfsprekende waarheden over identiteit, vrijheid, geluk, wetenschap, moraal, gerechtigheid en geschiedenis (38,39)
- ✓ De Bijbelse leer staat er vaak mee op gespannen voet, kan er van alles op afdingen en er op zijn minst het nodige tegenoverstellen. Maar dat zien we niet terug in het onderwijs van de kerk. We hebben een tegencatechismus nodig die de catechismussen van onze wereld voor christenen uitlegt, er tegengas biedt en er een ander verhaal tegenoverstelt (39)

- ✓ 2). Catechese als onderdeel van een materiële ecologie
Een morele ecologie stelt eerst de vraag: 'Waarom zouden we goed doen?' Een sterke morele ecologie vereist een visie op de kosmos waar je normen en waarden op kunt funderen. De Bijbel biedt zo'n visie. In de tweede plaats geeft een morele ecologie antwoord op de vraag: "Wat is dan precies goed?' Ook hier geeft de Bijbel morele aanwijzingen en hebben we de resultaten van vele eeuwen nadenken over deze teksten (Spreekwoorden, Bergrede, Tien Geboden). Als derde beantwoordt een morele ecologie de vraag: 'Wat is niet goed?'. De Bijbelse leer wordt geconfronteerd met de morele waarden en ideeën van onze cultuur. Ten vierde voor een morele ecologie is ook verbeelding nodig. Onze harten worden gewonnen door verhalen. Zichtbare en overtuigende uitwerkingen van de morele regels zijn nodig (Helden en voorbeelden uit het verleden, hedendaagse voorbeelden in onze eigen gemeenschap). Tenslotte kan een morele ecologie niet zonder het morele gesprek (Hoe ben je goed in het dagelijkse leven?) (40,41)
- ✓ Waarom is een morele ecologie zo cruciaal? De invloed van de verhalen die we voortdurend tot ons nemen (digitale content) doet de impact van de televisie totaal verbleken. Deze digitale content catechiseert ons in diepgaande mate gedurende vele malen meer uren per week en aanzienlijk effectiever dan alles wat de kerk aan onderwijs doet (42)
- ✓ Het helpt vaak niet bij jongeren die in de kerk groot zijn geworden en die jarenlang het onderwijs binnen de kerk hebben genoten te wijzen op Bijbelteksten, omdat het onderliggende culturele verhaal die hen dagelijks omringt en dat allerlei opvattingen voor hen zo logisch maken nooit benoemd en ontmaskerd is. We moeten ervoor zorgen dat christenen meer gevormd worden door het Bijbelse verhaal dan door de verhalen van onze cultuur (42)
- ✓ Onze tegen-catechese dient zeker de volgende zaken te maken
 -) nieuwe instrumenten voor catechese die erop gericht zijn de basisbeginselen van de christelijke waarheid naar voren te brengen in directe tegenstelling tot de verhalen van de laatmoderne cultuur
 -) Erediensten die oude vormen van liturgie combineren met vormen die aansluiten bij onze cultuur
 -) Het gebruik van de kunsten om het christelijke verhaal te vertellen
 -) Theologische training voor voorgangers en gemeenteleden
 -) Een herontdekking van vormen van vroomheid die bijna uitgestorven zijn als gevolg van onze overvolle agenda's (43)

Dit proces van vorming is onderdeel van de naar binnen gerichte beweging van de missionaire ontmoeting. Als het goed gebeurt zal zo'n vorming christenen toerusten om de naar buiten gerichte beweging te maken, op hun werk en in alle verbanden waar ze van invloed zijn (43)

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

Hoofdstuk 6	Hoofdstuk 6 – Trouwe christelijke aanwezigheid in het publieke domein <ul style="list-style-type: none">✓ Jarenlang konden kerken in het Westen ervan uitgaan dat hun leden leefden in een cultuur die gevormd was door het christendom. Christenen die werkzaam waren op het terrein van onderwijs, gezondheidszorg, kunst, muziek, landbouw, politiek en economie hoefden geen beroep op de kerk te doen voor een christelijke leidraad in hun werk. Dat betekende dat de kerken zich zonder enig gevaar konden toeleggen op specifiek 'religieuze' zaken. De kerkleden hadden in hun dagelijks beroep voluit de mogelijkheid om hun christelijke opvattingen en denken tot uitdrukking te brengen (45)✓ Dat is inmiddels anders. Vandaag leven we in een cultuur die overheerst wordt door niet-christelijke opvattingen en thema's. Ook al zit er ongetwijfeld veel goeds in de niet-christelijke cultuur, gelovigen zijn niettemin lid van een gemeenschap die wordt gedreven door totaal andere principes. Die werkelijkheid stelt ons voor de vraag hoe we gelovig en trouw met de wereld om ons heen kunnen omgaan (46)✓ Drie ontwikkelde strategieën:<ul style="list-style-type: none">-) in het defensief gaan en proberen de cultuur te domineren-) je geheel terugtrekken uit de cultuur-) het compromis aangaan en door de cultuur geassimileerd worden (46)✓ Het alternatief is dat we er naar streven trouw aanwezig te zijn in de cultuur. Wees trouw (houd vast aan de Bijbel), maar wees ook aanwezig (46). Trouwe aanwezigheid kan op kritiek rekenen van christenen die anders in de cultuur staan. Dat betekent dat christenen niet zonder de hulp van medechristenen kunnen. Gelovigen hebben de hulp van de kerk nodig in hun denken en leven op ieder sleutelmoment, in hun publieke én hun privéleven, in hun werk én in de kerk (47)✓ De kerk moet christenen trainen en vormen in het integreren van hun geloof en hun werk op al die terreinen (47) zodat ze een christelijke invloed kunnen uitoefenen in elke levenssfeer, niet om daar als christenen te domineren, maar om er trouw te zijn (48)✓ Om een dergelijke visie werkelijkheid te laten worden dan is het boven al nodig dat in iedere kerkelijke gemeente aan gemeenteleden de mogelijkheden geboden wordt om het licht van het evangelie te laten schijnen op hun dagelijks werk in de samenleving. Het werk van wetenschappers, economen, politieke denkers, kunstenaars en anderen moet verhelderd worden vanuit krachtig theologisch denkwerk (48)✓ Predikanten weten niet genoeg over de verschillende beroepen om iets te zeggen over hoe het evangelie invloed kan uitoefenen in zo'n sector. Als het daarom gaat staan voorgangers en gemeenteleden schouder aan schouder om te werken aan een christelijk getuigenis in het publieke leven (48)✓ Wanneer je mensen vertelt dat ze hun geloof achter de voordeur moeten houden is de ironie van een dergelijke opvatting dat je in feite je eigen geseulariseerde ideeën over geloof en samenleving oplegt aan christenen. De kerk zou christenen ervoor moeten toerusten om juist de consequenties van hun christelijk geloof voor hun werk te doordenken (Matt. 5:13 en Jer. 29) (48)✓ Wanneer christenen worden toegerust om zo te leven, dan zal het evangelie op een veel natuurlijker manier 'zout en licht' worden in onze cultuur dan als we kiezen voor een politieke benadering of voor een terugtrekkende beweging (49)
--------------------	---

Module ‘Een aantrekkelijk evangelie’
Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<p>Enkele voorbeelden van deze benadering</p> <p>1). Medische ethiek (prof. J. Douma) https://www.rd.nl/oud/boek/boekkl/981231boekkl02.html</p> <p>2). Goed werk – ons dagelijks werk en Gods plan voor de wereld https://www.uitgeverijvanwijnen.nl/goed-werk-tim-keller-9789051944662.html</p>
Hoofdstuk 7	<p>Hoofdstuk 7 - Genade, daar gaat het om</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ We moeten nooit het zicht verliezen op het grote verschil tussen de genade van het evangelie en religieus moralisme. Hoe komt het dat de protestantse kerken steeds weer vallen voor de verleiding van zelfingenomenheid, overheersing en uitsluiting? Hoe komt het dat we de sociale inzet van de vroege kerk zo weinig terugzien? Omdat kerken de kern van hun geloof uit handen laten glippen (51) ✓ Als we terugvallen in de geachte dat we worden gered door onze pogingen om goed te leven, dan verzanden we in zowel trots als angst. Wanneer we de waarheid kwijtraken dat we worden gered door geloof alleen, door genade alleen, om Christus’ wil alleen, dan raken we onze vreugde kwijt en vallen terug in angst. Ook aken we onze barmhartigheid richting anderen kwijt en vallen we terug in trots. Wanneer de kerk niets anders doet dan proberen de samenleving te domineren en in haar macht te krijgen in plaast van die lief te hebben en te dienen, dan gelooft die kerk blijkbaar niet in haar eigen evangelie. En als de kerk het evangelie al niet gelooft, waarou zou de wereld het dan doen (52) ✓ Langdon Gilkey vertelt over zijn ervaringen in een Japans interneringskamp. Eric Liddell zorgt urenlang voor oudere gevangenen, geeft Bijbellessen en andere cursussen en organiseert spelletjes voor de kinderen. Dat verschil met egoïstisch gedrag en gericht zijn op overleven ten koste van anderen, zowel bij gelovigen als ongelovigen in het kamp, opent Gilkey de ogen voor het verschil tussen een algemeen moralisme en een religie van genade (52) ✓ Religie is niet de plek waar het probleem van het egoïsme van de mens automatisch wordt opgelost. Wanneer de menselijke hoogmoed het wint van Gods genade, dan verwordt religie tot een van de instrumenten van menselijke zonde (52)
Ten slotte	<p>Bemoedigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ De uitdagingen en verantwoordelijkheden die Keller heeft uiteengezet zijn overweldigend. Maar we hebben op z’n minst deze bemoedigingen (55) ✓ Het Westen is al lang niet meer het centrum van het christendom. Een van de belangrijkste ontwikkelingen van de 20^e en 21^e eeuw is de explosieve groei van het niet-westerse christendom. Zeker 70% van alle christenen wonen vandaag buiten het Westen. De realiteit is dat de bevolkingsaantallen in geseclariseerde gebieden in Europa en Noord-Amerika teruglopen, terwijl door evangelisatie en geboortegroei het christendom snel toeneemt. Ook in het Westen zal door immigratie en evangelieverkondiging de kerk op veel plaatsen blijven groeien en bloeien (55) ✓ Vandaag ligt de nadruk op persoonlijke beslissing en eigen keuze. Jonge mensen willen geen wegen bewandelen die ze niet zelf gekozen hebben. Dat verklaart waarom overgeërfde religie zo sterk achteruitgaat. Een evangelisch geloof past veel beter bij onze culturele situatie omdat het de

Module 'Een aantrekkelijk evangelie'

Naar een nieuwe ontmoeting met de westerse cultuur

	<p>nadruk legt op een persoonlijke geloofskeuze en een bekeringservaring voor iedereen. Maar al sluit een evangelisch geloof goed aan bij een cultuur van eigen keuzes, het daagt die cultuur tegelijk ook uit (56)</p> <ul style="list-style-type: none">✓ De groei van het christelijk geloof zien we vandaag vooral onder niet-blanke, niet-westerse mensen en onder jonge mensen die gaan voor een zelfgekozen religie. Talent concentreert zich in de grote steden. Als in die steden kerken tot bloei komen en zich uitbreiden en als toenemende aantallen stedelijke christenen hun betrokkenheid bij barmhartigheid en gerechtigheid laten zien en hun geloof integreren in hun werk in de zakenwereld, de kunsten, de media en de wetenschap, dan blijven christenen een zout en een licht in de samenleving (57)✓ Er is nog nooit een snelgroeïende opwekking geweest in een post-christelijke, gesecculariseerde samenleving. Maar elke grote ontwikkeling is zonder precedent, totdat het gebeurt. Jezus heeft gezegd: 'De poorten van het dodenrijk zullen de kerk niet overweldigen'. Er is geen reden om aan te nemen dat die belofte een houdbaarheidsdatum heeft (57)✓ We hebben samenwerking én tegelijk onafhankelijk denken nodig. Er is geen enkel kerkgenootschap, geen enkele kerkelijke traditie die van huis uit sterk is op al de genoemde punten: evangelieverkondiging en toerusting, cultuurkritiek en tegelijk geestelijke opwekking, barmhartigheid en gerechtigheid én integratie van geloof en werk én een historische christelijke seksuele moraal. Wie is tot deze dingen in staat? Ook niet één kerk (58)✓ De westerse kerk is in de ban geraakt van de goden van een gesecculariseerde cultuur. Verschillende soorten mensen lopen achter heel verschillende afgoden aan. Het gevolg daarvan is dat op alle onderdelen van het hier uiteengezette programma kritiek zal komen uit de ene of de andere hoek van de kerk. Wie zich gaat inzetten voor een missionaire ontmoeting zal naar die kritiek moeten luisteren; dat houdt hen scherp. Maar uiteindelijk zul je hen in hun gebondenheid aan de heersende cultuur toch niet kunnen volgen. We kiezen onafhankelijk onze weg, aan Gods hand (58)
--	---

Meer literatuur

1). Stad op een berg – een publieke rol voor protestantse kerken

Auteur: James Kennedy

<https://www.christenhistorici.nl/archief/artikelen/recensie-kennedy-stad-op-een-berg-de-publieke-rol-van-protestantse-kerken/>

2). Vreemdelingen en priesters – christelijke missie in een postchristelijke samenleving

Auteur: Stefan Paas

<https://deleesclubvanalles.nl/recensie/vreemdelingen-en-priesters/>

3). Verbonden en vervreemd – over de God van Paulus op de Areopagus

Auteur: Wim Dekker

<https://www.bol.com/nl/nl/f/verbonden-en-vervreemd/9200000079530522/>

Zie ook

<https://www.citykerk.amsterdam>

<https://hoopvoornoord.nl>

Tim Vreugdenhil is predikant van de City Kerk in Amsterdam

Jurjen ten Brinke is stadspredikant bij de Protestantse Kerk van Amsterdam